

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1992-1993 (*)

14 APRIL 1993

WETSVOORSTEL

**houdende wijziging van de
procedures tot echtscheiding**

AMENDEMENTEN

N° 1 VAN MEVR. STENGERS

Art. 23

In het 2°, de voorgestelde tekst vervangen door wat volgt :

« Onverminderd artikel 931, tweede lid, moeten de kinderen ouder dan 13 jaar worden gehoord, behoudens een met redenen omklede beslissing van de voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt.

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt, wijst de deskundige aan die het kind moet horen.

Het verhoor moet plaatsvinden binnen de maand na de aanwijzing en mag gebeuren op de plaats die, volgens de deskundige, daartoe het meest geschikt is voor het welzijn van het kind.

De deskundige stelt van dit verhoor een proces-verbaal op dat bij het dossier met de stukken wordt gevoegd en waarvan een voor eensluidend verklaard afschrift ter kennis wordt gebracht van de advocaten van de partijen ».

Zie :

- 545 - 91 / 92 (B.Z.) :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Ylieff c.s.

(*) Tweede zitting van de 48e zittingsperiode.

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1992-1993 (*)

14 AVRIL 1993

PROPOSITION DE LOI

**modifiant les procédures
en divorce**

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME STENGERS

Art. 23

Au 2°, remplacer le texte proposé par ce qui suit :

« Sans préjudice de l'article 931 alinéa 2, les enfants de plus de 13 ans doivent être entendus sauf décision motivée du président du tribunal ou du juge qui exerce les fonctions.

Le président du tribunal ou le juge qui en exerce les fonctions désigne l'expert chargé d'entendre l'enfant.

L'audition doit intervenir dans le mois de la désignation et peut se faire dans tout lieu que l'expert juge le mieux convenir au bien-être de l'enfant.

L'expert dresse de cette audition un procès-verbal joint au dossier de la procédure et dont une copie certifiée conforme est notifiée aux avocats des parties ».

Voir :

- 545 - 91 / 92 (S.E.) :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Ylieff et consorts.

(*) Deuxième session de la 48e législature.

VERANTWOORDING

Ten gevolge van de goedkeuring door België van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen door de Verenigde Naties op 20 november 1989, moet het kind worden gehoord.

Het Adviescomité voor de maatschappelijke emancipatie heeft hoorzittingen gehouden met deskundigen ter zake; daaruit is gebleken dat, wil men van de kinderen een verhoor afnemen dat hun evenwicht zo weinig mogelijk verstoort, zulks pas vanaf de leeftijd van 13 jaar mag geschieden.

Echt noodzakelijk is voorts dat het kind wordt verhoord door psychologisch getrainde personen die zijn woorden kunnen duiden.

Bovendien behoort de deskundige het kind te verhoren op een plaats die hij voor dit laatste het meest rustgevend acht.

N° 2 VAN MEVR. STENGERS

Art. 36

Dit artikel doen voorafgaan door wat volgt :

« In artikel 1290, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « De rechter houdt aan beide echtgenoten samen en aan ieder van hen in het bijzonder zodanige bedenkingen en vermaningen voor » vervangen door de woorden « De rechter kan aan beide echtgenoten samen en aan ieder van hen in het bijzonder zodanige bedenkingen en vermaningen voorhouden » en worden de woorden « hij brengt hun alle gevolgen onder het oog » vervangen door de woorden « hij kan hun alle gevolgen onder het oog brengen » ».

VERANTWOORDING

Aangezien men werk wil maken van een grondige herziening van de echtscheidingsprocedures, moet men geloofwaardigheid beogen. Het is algemeen bekend dat er in werkelijkheid maar heel zelden bedenkingen en vermaningen aan te pas komen. Doorgaans vraagt de rechter gewoon aan de partijen of ze bij hun beslissing blijven. Er wordt dan ook voorgesteld de rechter geen verplichtingen op te leggen die hij niet zelden veronachtzaamt.

N° 3 VAN MEVR. STENGERS

Art. 45

In het eerste lid van de voorgestelde tekst, de woorden « drie maanden » vervangen door de woorden « twintig dagen ».

VERANTWOORDING

Het wetsvoorstel gaat ervan uit dat het de bedoeling moet zijn om de termijnen van het hoger beroep en van het cassatieberoep eenvormig te maken.

JUSTIFICATION

L'audition de l'enfant est obligatoire suite à l'approbation par la Belgique de la Convention des droits de l'enfant adoptée par les Nations Unies le 20 novembre 1989.

Il apparaît cependant, suite à l'audition des experts en cette matière dans le Comité d'Avis d'Emancipation sociale, que ce n'est qu'à partir de 13 ans que l'on peut espérer une audition qui perturbe le moins possible l'enfant.

Il est cependant tout à fait indispensable que l'audition de l'enfant soit menée par des personnes psychologiquement qualifiées capables de décoder les paroles de l'enfant.

Il importe aussi que ce spécialiste interroge l'enfant dans l'endroit qu'il estime être le plus sécurisant pour lui.

N° 2 DE MME STENGERS

Art. 36

Faire précéder cet article par ce qui suit :

« A l'article 1290, premier alinéa, du même Code les mots « le juge fait » sont remplacés par les mots « le juge peut faire » et les mots « il leur développe » sont remplacés par les mots « il peut leur développer ».

JUSTIFICATION

Dès lors que l'on s'attache à une révision en profondeur des procédures de divorce, il importe de rester crédible. Chacun sait que les représentations et exhortations sont en fait tout à fait exceptionnelles. Dans l'écrasante majorité des cas, le juge se contente de demander simplement aux parties si elles persistent dans leur intention; il est donc proposé de ne pas imposer au juge des obligations qu'il ne respectera pas toujours.

N° 3 DE MME STENGERS

Art. 45

Remplacer dans le texte proposé, au premier alinéa, les mots « trois mois » par les mots « vingt jours ».

JUSTIFICATION

La proposition repose sur l'idée qu'il y a lieu d'uniformiser les délais d'appel et de cassation.

Die gelijkschakeling is erg wenselijk voor zover ze realiseerbaar is. Inzake echtscheiding (waarbij het ingestelde rechtsmiddel schorsende kracht heeft) is dat echter niet opportuun.

Wanneer een echtscheiding na verscheidene maanden opnieuw ter discussie wordt gesteld (doordat een cassatie-arrest wordt gevelde), kan zulks immers een ernstige bedreiging vormen voor het na de echtscheiding bereikte evenwicht, met name voor de kinderen.

N° 4 VAN MEVR. STENGERS

Art. 29

Het opschrift van afdeling II aanvullen als volgt :

« ingeval uit het huwelijk een of meer minderjarige kinderen voortgekomen zijn ».

VERANTWOORDING

In het raam van de vereenvoudiging van de echtscheidingsprocedure, lijkt het aangewezen de echtscheiding door onderlinge toestemming aan de bevoegdheid van de rechtbank te onttrekken wanneer de echtgenoten geen minderjarige kinderen hebben en het meest gevoelige aspect van de echtscheiding (hoede, alimentatiegeld voor de kinderen) bijgevolg niet aan bod hoeft te komen.

Op die manier zal het werk van hoven en rechtbanken overigens worden verlicht, wat er meteen zal toe bijdragen om de gerechtelijke achterstand weg te werken.

De voorgestelde teksten zijn in zeer ruime mate ingegeven door het werk van Jan Mellaerts « Naar een hervorming van het echtscheidingsprocesrecht » (Acco Leuven/Amersfoort 1991).

N° 5 VAN MEVR. STENGERS

Art. 36

1) De woorden « wordt aangevuld met een tweede lid, luidend als volgt : » **vervangen door de woorden** « *wordt aangevuld met een tweede en een derde lid, luidend als volgt :* ».

2) Dit artikel aanvullen als volgt :

« Evenzo kan hij vorderen dat de minderjarige kinderen van meer dan 13 jaar worden gehoord. In dat geval wijst hij een deskundige aan, die het kind binnen de maand na die aanwijzing hoort en daarover verslag uitbrengt bij de rechter. Dat verhoor geschiedt op de plaats die, volgens de deskundige, daartoe het meest geschikt is voor het kind ».

VERANTWOORDING

Om conform het door België bekrachtigde Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989 te blijven, moet de rechter over de mogelijkheid beschikken om de minderjarige (van meer dan 13 jaar weliswaar) te

Ce souci d'harmonisation est hautement souhaitable quand il est possible de le rencontrer. En matière de divorce (avec effet suspensif des recours), il est inopportun.

En effet, l'on peut imaginer qu'une remise en question du divorce après plusieurs mois (cas où un arrêt de cassation serait intervenu) perturbe gravement l'équilibre « après divorce » qui se serait déjà installé notamment en ce qui concerne les enfants.

N° 4 DE MME STENGERS

Art. 29

Compléter l'intitulé de la section II par ce qui suit :

« lorsque un ou plusieurs enfants mineurs sont issus du mariage ».

JUSTIFICATION

Dans le cadre de la simplification des procédures de divorce, il y a lieu de soustraire le divorce par consentement mutuel à la compétence du pouvoir judiciaire lorsque les époux n'ont pas d'enfants mineurs et que, par conséquent, l'aspect le plus délicat du divorce (garde-pension alimentaire des enfants) ne doit pas être envisagé.

Cela soulagera, par ailleurs, le travail des Cours et tribunaux et s'inscrit donc dans un souci de résorption de l'arriéré judiciaire.

Les textes proposés s'inspirent très largement de l'ouvrage de Jan Mellaerts intitulé « Naar een hervorming van het echtscheidingsprocesrecht » (Acco Louvain/Amersfoort 1991).

N° 5 DE MME STENGERS

Art. 36

1) Remplacer les mots « est complété par un second alinéa libellé comme suit : » **par les mots** « *est complété par un deuxième et un troisième alinéas libellés comme suit :* »

2) Compléter cet article par ce qui suit :

« Il peut, de même, requérir l'audition des enfants mineurs de plus de 13 ans. En ce cas, il désigne un expert qui entend l'enfant dans le mois de sa désignation et fait rapport au juge. L'audition se fait dans tout lieu que l'expert estime le mieux convenir à l'enfant ».

JUSTIFICATION

Pour se conformer à la Convention des droits de l'enfant du 20 novembre 1989 ratifiée par la Belgique, il faut prévoir que le juge puisse souhaiter que soit auditionné l'enfant mineur (de plus de treize ans toutefois) lorsqu'il esti-

horen wanneer hij van oordeel is dat de ouders een overeenkomst hebben gesloten die geen rekening houdt met de belangen van het kind. Om traumatiserende ervaringen voor het kind te vermijden wordt een deskundige met dat verhoor belast; deze bepaalt daarvoor plaats en datum, met dien verstande dat het verhoor binnen een maand na zijn aanwijzing moet plaatshebben.

N° 6 VAN MEVR. STENGERS

Art. 48 (nieuw)

Een artikel 48 (nieuw) toevoegen, luidend als volgt :

« Art. 48. — *In een afdeling 6 met als opschrift « Echtscheiding door onderlinge toestemming ingeval uit het huwelijk geen minderjarige kinderen zijn voortgekomen », worden de artikelen 1318bis tot 1318quinquies ingevoegd, luidend als volgt :*

« Art. 1318bis. — *De echtgenoten zonder minderjarige kinderen die besloten zijn tot echtscheiding door onderlinge toestemming, zijn ertoe gehouden vooraf bij notariële akte hun wederzijdse rechten te regelen, waaromtrent het hun evenwel vrij staat een vergelijk te treffen. Tevens dienen zij vast te stellen tot welke overeenkomst zij zijn gekomen inzake een eventueel bedrag dat de ene echtgenoot aan de andere moet uitkeren gedurende de proeftijd en na de echtscheiding.*

In dezelfde akte moeten zij vaststellen wat zij zijn overeengekomen met betrekking tot de uitoefening van de rechten bedoeld in de artikelen 745bis en 915bis van het Burgerlijk Wetboek, voor het geval dat een van hen zou komen te overlijden vooraleer de ambtenaar van de burgerlijke stand de echtscheiding heeft uitgesproken.

De echtgenoten kunnen vooraf bij notaris een boedelbeschrijving opmaken en een schatting doen van al hun roerende en onroerende goederen.

Een letterlijk uittreksel van de akte, waaruit het bestaan van die overeenkomst blijkt, moet, voor zover ze betrekking heeft op onroerende goederen, overgeschreven worden op het hypotheekkantoor van het rechtsgebied waarbinnen de goederen gelegen zijn, op de wijze en binnen de termijnen bepaald bij artikel 2 van de hypotheekwet van 16 december 1851, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1913.

De notaris die de akte opmaakt, moet nagaan of de echtgenoten tot een gehele en volledige overeenstemming zijn gekomen inzake de in de vorige leden bepaalde overeenkomsten en of deze niet strijdig zijn met de goede zeden en de openbare orde.

Indien aan die voorwaarden niet is voldaan, moeten de echtgenoten de bij artikel 1287 en volgende bepaalde procedure tot echtscheiding door onderlinge toestemming volgen.

Art. 1318ter. — *De echtgenoten dienen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar het huwelijk is voltrokken of, in geval het huwelijk niet in België is voltrokken, bij de ambtenaar van*

me que les parents ont conclu une convention qui ne tient pas compte des intérêts de l'enfant. Afin d'éviter tout traumatisme de l'enfant, c'est un spécialiste qui doit l'auditionner en choisissant le jour et le lieu sans pour autant aller au-delà du mois de sa désignation.

N° 6 DE MME STENGERS

Art. 48 (nouveau)

Ajouter un article 48 (nouveau) libellé comme suit :

« Art. 48. — *Sous une section 6 intitulée « Divorce par consentement mutuel lorsqu'aucun enfant mineur n'est issu du mariage », sont insérés dans le même Code des articles 1318bis à 1318 quinquies libellés comme suit :*

« Art. 1318bis. — *Les époux qui n'ont pas d'enfant mineur et qui sont déterminés à opérer le divorce par consentement mutuel, sont tenus de régler préalablement, par acte notarié, leurs droits respectifs, sur lesquels il leur sera néanmoins possible de transiger, et de constater leur convention au sujet du montant de la pension éventuelle qui devra être versée par un des époux à l'autre durant le temps des épreuves et après le divorce.*

Ils doivent constater dans le même acte leurs conventions au sujet de l'exercice des droits prévus aux articles 745bis et 915bis du Code civil pour le cas où l'un d'eux décéderait avant la déclaration du divorce par l'officier de l'Etat civil.

Les époux peuvent faire préalablement par notaire inventaire et estimation de tous leurs biens meubles et immeubles.

Un extrait littéral de l'acte qui constate ces conventions doit être transcrit, dans la mesure où il se rapporte à des immeubles, au bureau des hypothèques dans le ressort duquel les biens sont situés, de la manière et dans les délais prévus à l'article 2 de la loi hypothécaire du 16 décembre 1851, modifiée par la loi du 10 octobre 1913.

Le notaire qui établit l'acte est tenu de vérifier si les époux sont parvenus à un accord parfait et entier sur les conventions visées aux alinéas précédents et si ces conventions ne sont pas contraires aux bonnes moeurs et à l'ordre public.

Si ces conditions ne sont pas réunies, les époux doivent suivre la procédure de divorce par consentement mutuel prévue dans les articles 1287 et suivants.

Art. 1318ter. — *Les époux remettent contre accusé de réception à l'officier de l'état civil du lieu où le mariage a été célébré ou, lorsque le mariage n'a pas été célébré en Belgique, à l'officier de l'état civil du*

de burgerlijke stand van het eerste district van Brussel, tegen ontvangbewijs een gezamenlijk verzoekschrift in waarin zij kennis geven van hun wil om uit de echt te scheiden.

Voorts bevat het verzoekschrift de volgende gegevens :

- 1° de dag, de maand en het jaar;
- 2° de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van de echtgenoten;
- 3° de datum en de plaats van de voltrekking van het huwelijk;
- 4° de verklaring van de echtgenoten met de verzekering dat zij geen minderjarige kinderen hebben;
- 5° de verwijzing naar de in artikel 1318bis bedoelde notariële akte;
- 6° het verzoek om de echtgenoten in persoon voor de ambtenaar van de burgerlijke stand op te roepen om de echtscheiding te horen uitspreken binnen de maand na het verstrijken van een periode van drie maanden, te rekenen van de indiening van het verzoekschrift;

7° de namen van hun getuigen.

Het verzoekschrift moet worden ondertekend door beide echtgenoten en door de notaris die de akte opmaakt.

De echtgenoten moeten samen met het verzoekschrift volgende stukken voorleggen :

- 1° hun akte van huwelijk;
- 2° de bij artikel 1318bis bedoelde notariële akte.

Art. 1318quater. — De echtgenoten worden door de ambtenaar van de burgerlijke stand bij aangetekende brief met ontvangbewijs opgeroepen om, binnen een maand nadat, te rekenen van de indiening van het verzoekschrift, drie maanden verlopen zijn, samen en in persoon voor de openbare ambtenaar te verschijnen.

Zolang de in het vorige lid bedoelde termijn van een maand niet verstreken is, kan de datum van verschijning, op mondeling of bij aangetekende brief door de echtgenoten gezamenlijk uitgedrukt verzoek, worden verdaagd tot uiterlijk de derde maand volgend op de dag waarop, te rekenen van de indiening van het verzoekschrift, drie maanden verlopen zijn.

Op de vastgestelde dag ontvangt de ambtenaar van de burgerlijke stand op het gemeentehuis, in aanwezigheid van de al dan niet verwante getuigen van iedere echtgenoot, de verklaring waarbij bevestigd wordt dat zij geen minderjarige kinderen hebben en het verzoek om de echtscheiding uit te spreken.

Art. 1318quinquies. — De akte van echtscheiding vermeldt :

- 1° de voornamen, de naam, het beroep, de plaats en datum van geboorte, alsmede de woonplaats van de echtgenoten;
- 2° de datum en de plaats van de voltrekking van het huwelijk;
- 3° de verklaring van de echtgenoten waarbij bevestigd wordt dat zij geen minderjarige kinderen hebben;

premier district de Bruxelles, une requête conjointe dans laquelle ils font la déclaration de leur volonté de divorcer.

La requête mentionnera en outre :

- 1° le jour, le mois et l'année;
- 2° le nom, les prénoms, la profession et le domicile des époux;
- 3° la date et le lieu de célébration du mariage;
- 4° la déclaration des époux certifiant qu'ils n'ont pas d'enfant mineur;
- 5° la référence de l'acte notarié visé à l'article 1318bis;
- 6° la demande d'appeler les époux à comparaître en personne devant l'officier public pour entendre prononcer le divorce dans le mois du jour où sont révolus trois mois à compter du dépôt de la requête;

7° le nom de leurs témoins.

La requête doit être signée par les deux époux, et par le notaire instrumentant.

Les époux sont tenus de produire conjointement à la requête :

- 1° leur acte de mariage;
- 2° l'acte notarié visé à l'article 1318bis.

Art. 1318quater. — *Les époux sont appelés par l'officier de l'état civil, par lettre recommandée avec accusé de réception, à comparaître ensemble et en personne devant l'officier public dans le mois où sont révolus trois mois à compter du dépôt de la requête.*

Aussi longtemps que le délai d'un mois visé à l'alinéa précédent n'est pas arrivé à expiration, la date de la comparution peut sur demande conjointe des époux faite verbalement ou par lettre recommandée, être reportée au plus tard au troisième mois suivant le jour où sont révolus trois mois à compter du dépôt de la requête.

Au jour fixé, l'officier de l'état civil reçoit à la maison communale, en présence des témoins, parents ou non, de chaque époux, la déclaration certifiant qu'ils n'ont pas d'enfant mineur et la demande de prononcer le divorce.

Art. 1318quinquies. — *L'acte de divorce mentionne :*

- 1° les prénoms, le nom, la profession, le lieu et la date de naissance ainsi que le domicile des époux;
- 2° la date et le lieu de célébration du mariage;
- 3° la déclaration des époux certifiant qu'ils n'ont pas d'enfant mineur;

4° de verwijzing naar de in artikel 1318bis bedoelde notariële akte;

5° de indiening van het verzoekschrift bedoeld bij artikel 1318ter en de ondertekening ervan door de in hetzelfde artikel vermelde personen;

6° het verzoek van de echtgenoten dat de echtscheiding wordt uitgesproken en de uitspraak van die echtscheiding door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Deze verklaart hen in naam van de wet uit de echt gescheiden en maakt onverwijld de akte van echtscheiding op, welke akte binnen een maand wordt overgeschreven.

De akte van echtscheiding heeft ten aanzien van derden pas uitwerking vanaf de dag waarop ze is overgeschreven.

Ten aanzien van de echtgenoten werkt zij, voor wat hun goederen betreft, evenwel terug tot de dag van de indiening van het bij artikel 1318ter bedoelde verzoekschrift.

De echtscheiding tussen echtgenoten heeft, voor wat hun persoon betreft, uitwerking vanaf de dag van de verklaring van de ambtenaar van de burgerlijke stand. »

VERANTWOORDING

Bij artikel 1318bis :

De echtgenoten kunnen alleen een beroep doen op de procedure tot echtscheiding door onderlinge toestemming voor echtgenoten zonder minderjarige kinderen indien ze tot een volledige overeenstemming zijn gekomen, die niet strijdig is met de goede zeden en de openbare orde. De notaris die de overeenkomst opmaakt, moet nagaan of aan die vereisten is voldaan.

Zo niet, dan moeten de echtgenoten uit de echt scheiden op grond van de gerechtelijke procedure bepaald bij artikel 1287 en volgende.

Bij artikel 1318ter :

De echtgenoten zetten zelf de procedure in via het indienen van hun verzoekschrift bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar het huwelijk is voltrokken. Artikel 1318ter bepaalt welke gegevens het verzoekschrift moet bevatten.

Bij artikel 1318quater :

Het is de bedoeling de rechtspleging zeer snel te laten verlopen : drie maanden na de indiening van het verzoekschrift, ontvangt de ambtenaar van de burgerlijke stand de echtgenoten, die ieder door getuigen vergezeld zijn. De echtgenoten kunnen evenwel vragen dat hun een extra termijn van ten hoogste drie maanden wordt toegekend, met name voor het geval dat zij zich, om redenen van persoonlijke aard (buitenlandse reis of ziekte bijvoorbeeld), niet binnen de gestelde termijn kunnen aanmelden.

4° la référence de l'acte notarié visé à l'article 1318bis;

5° le dépôt de la requête visée à l'article 1318ter et sa signature par les personnes mentionnées dans le même article;

6° la demande exprimée par les époux que le divorce soit prononcé et la prononciation du divorce par l'officier public.

Il les déclare divorcés au nom de la loi et établit sans délai l'acte de divorce qui est transcrit dans le mois.

L'acte de divorce ne produit d'effet à l'égard des tiers qu'à compter du jour où il est transcrit.

Toutefois, il remonte, à l'égard des époux, en ce qui concerne leurs biens, à la remise de la requête prévue à l'article 1318ter.

En ce qui concerne les effets personnels du divorce entre époux, ils se produisent le jour de la déclaration de l'officier de l'état civil. »

JUSTIFICATION

Quant à l'article 1318bis :

La procédure de divorce par consentement mutuel pour les époux qui n'ont pas d'enfant mineur ne peut intervenir que si les époux parviennent à un accord parfait non contraire aux bonnes mœurs et à l'ordre public. C'est le notaire qui établit la convention qui doit constater si ces conditions sont réunies.

Si tel n'est pas le cas, les époux devront divorcer selon le mécanisme judiciaire des articles 1287 et suivants.

Quant à l'article 1318ter :

Les époux introduisent eux-mêmes la procédure en déposant leur requête à l'officier de l'Etat civil du lieu où le mariage a été célébré. L'article 1318ter prévoit ce que doit mentionner la requête.

Quant à l'article 1318quater :

La procédure se veut très rapide : l'officier de l'état civil reçoit les époux accompagnés chacun d'un témoin, trois mois après le dépôt de la requête. Un délai supplémentaire de trois mois maximum peut cependant être demandé par les époux. Cette disposition est prévue si, pour des raisons de convenance personnelle (déplacement à l'étranger, ou maladie, par exemple) les époux ne peuvent se présenter dans le délai prévu.

Bij artikel 1318quinquies :

De verklaring van echtscheiding wordt uitgesproken door de ambtenaar van de burgerlijke stand en door de spoedige overschrijving kan de echtscheiding aan derden worden tegengeworpen.

De procedure wordt werkelijk tot een minimum beperkt.

Quant à l'article 1318quinquies :

La déclaration de divorce est prononcée par l'officier de l'état civil et fait l'objet d'une rapide transcription qui rend le divorce opposable aux tiers.

La procédure est véritablement réduite au minimum.

M.-L. STENGERS